

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ BAŞ PROKURORLUĞU

**Beynəlxalq hüquqi əməkdaşlıq idarəsinin
2020-ci ilin birinci yarımili ərzindəki fəaliyyətinə dair**

H E S A B A T

MÜNDƏRİCAT

- 3 ➔ *Müqəddimə*
- 4 ➔ *Beynəlxalq hüquqi əməkdaşlıq idarəsinin strukturu*
- 4 ➔ *İdarənin fəaliyyətinə dair*
- 6 ➔ *Beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlığa dair*
- 8 ➔ *Baş Prokurorluqda keçirilmiş görüşlərə dair*
- 12 ➔ *Müraciətlərə baxılması sahəsində fəaliyyət*
- 13 ➔ *Hüquqi yardım*
- 17 ➔ *Ekstradisiya*

MÜQƏDDİMƏ

Cinayətkarlığın yeni və daha mürəkkəb formalarının meydana çıxmasına gətirən qloballaşma, cəmiyyətlərin sıx inteqrasiyası və informasiya texnologiyalarının sürətli inkişafı prosesləri hüquq-mühafizə orqanları üçün də yeni çağırışlar formalaşdırır. Bu yeni çağırışlarla şərtlənən hazırkı dövrdə zamanın tələblərinə uyğunlaşmanın əhəmiyyətini dərk edərək Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi altında ölkəmizdə ictimai həyatın və dövlət idarəetməsinin bütün sahələrində islahatlar reallaşdırılır ki, bu istiqamətdə mühüm əhəmiyyət kəsb edən məhkəmə-hüquq sisteminin keyfiyyətə yenilənməsi prosesi çərçivəsində prokurorluq orqanlarında da islahatların həyata keçirilməsi zərurəti ortaya çıxmışdır.

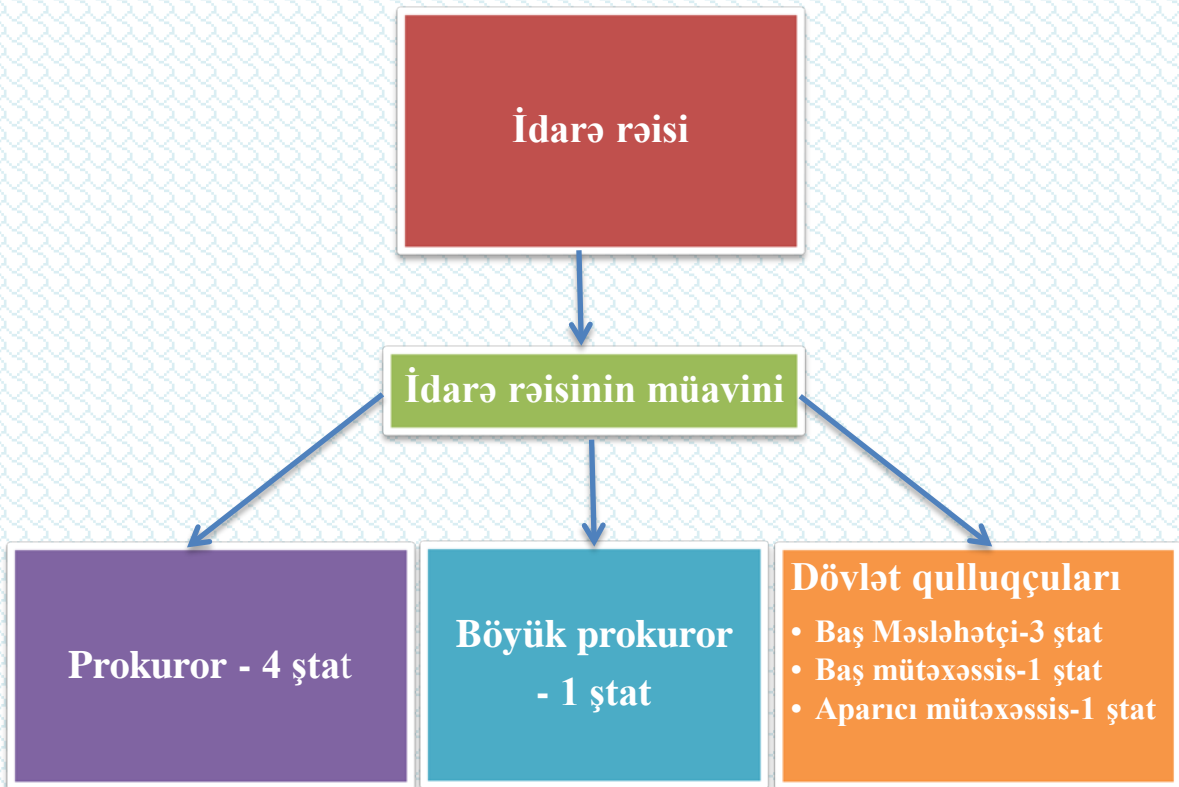
Bu zərurət 01.05.2020-ci il tarixində cənab İlham Əliyevin Azərbaycan Respublikasının Baş prokuroru Kamran Əliyevi video formatda qəbulu zamanı bir daha vurğulanmış, prokurorluq orqanları qarşısında bir sıra mühüm vəzifələr qoyulmuşdur.

Belə ki, hüquq-mühafizə orqanlarında, o cümlədən, prokurorluqda daha da genişmiqyaslı islahatların aparılması məqsədi ilə yüksək ixtisaslı kadr korpusun formalaşması mühüm şərt kimi qeyd olunmuşdur. Yüksək keyfiyyətli təhsil almış, gənc, peşəkar, bilikli, müasir yanaşmalara malik kadrların önə çəkilməsi, kadrların peşəkarlığının təkmilləşdirilməsi üçün əlavə tədbirlər görülməsi, prokurorluq orqanlarına yeni qəbul olunacaq işçilərin yüksək peşəkarlığa malik olması, eyni zamanda, dövlətçiliyə sədaqət prinsiplərini üstün tutması, həmçinin təcrübəli kadrların da öz biliklərini gənc nəsillə bölüşməsi diqqət yetirilməli olmalı məqamlar kimi vurğulanmışdır.

Həmçinin islahatların geniş vüsət aldığı hazırkı dövrdə Azərbaycan Prokurorluğu qarşısında duran ümdə vəzifələrdən biri də cari halda ölkəmizdə reallaşdırılan sosial-iqtisadi inkişafa hədəflənən islahatlar kontekstində vergi və gömrük siyasətinin optimallaşdırılması, əlverişli biznes mühitinin formalaşdırılması və sahibkarlığın dəstəklənməsi, ümumilikdə işə kölgə iqtisadiyyatına qarşı təsirli mübarizənin aparılması kimi mühüm strateji tədbirlərdə hüquqi vasitələrlə yaxından iştirak, hüququn aliliyi təmin edilməklə özəl sektorun inkişafına dəstək göstərilməsi, həmçinin dövlət idarəetməsində şəffaflığın təmin edilməsidir. Bu məqsədlərə nail olunmasında Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin tövsiyə və tapşırıqlarına uyğun olaraq qabaqcıl beynəlxalq təcrübənin və beynəlxalq standartların öyrənilməsi və cari fəaliyyətdə tətbiqinə də səy göstərilməlidir.

Qeyd edilən dövrdə prokurorluq orqanlarının cəmiyyətdə formalaşan yeni çağırışlara adekvat uyğunlaşması və fəaliyyətində şəffaflığın təmin edilməsi, işin çevikliyinin və səmərəliliyinin artırılması, müasir dövrün tələblərinə cavab verən peşəkar formalaşdırılması məqsədilə Prezident İlham Əliyevin 10 iyun 2020-ci il tarixli Sərəncamı ilə Azərbaycan Respublikası Baş Prokurorluğunun yeni strukturu təsdiq edilib, idarə və şöbələrin sayı 15-dən 18-ə çatdırılmışdır. Tərkibində Ekstradisiya və hüquqi yardım şöbəsi, həmçinin Beynəlxalq hüquqi əməkdaşlıq və protokol xidməti olan Beynəlxalq əlaqələr idarəsi ləğv edilərək onun bazasında **Beynəlxalq hüquqi əməkdaşlıq idarəsi** yaradılmışdır.

BEYNƏLXALQ HÜQUQI ƏMƏKDAŞLIQ İDARƏSİNİN STRUKTURU

İDARƏNİN FƏALİYYƏTİNƏ DAİR

Azərbaycan Respublikası Baş prokurorunun əmr və göstərişlərinə, o cümlədən «Azərbaycan Respublikasının tərəfdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələrdə müəyyən edilmiş məsələlərin icrası və beynəlxalq əməkdaşlığın səmərəliliyinin artırılması ilə əlaqədar prokurorluq orqanlarının vəzifələri barədə» 14 fevral 2007-ci il tarixli 10/13 №-li əmrinə müvafiq olaraq 2020-ci ilin birinci yarımilində Beynəlxalq hüquqi əməkdaşlıq idarəsi tərəfindən fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi istiqamətində müəyyən tədbirlər görülmüş, Azərbaycan Respublikasının tərəfdar çıxdığı müqavilə və konvensiyalardan, o cümlədən 22 yanvar 1993-cü il tarixli «Mülki, ailə və cinayət işləri üzrə hüquqi yardım və hüquqi münasibətlər haqqında» və 07 oktyabr 2002-ci il tarixli eyni adlı Konvensiyalardan irəli gələn öhdəliklərə əməl olunması, hüquqi yardım haqqında vəsatətlərə baxılması, cinayət təqibinə, eləcə də şəxslərin verilməsinə dair xarici ölkələrdən daxil olmuş tapşırıqların və hüquqi yardım göstərilməsi sahəsində olan digər sənədlərin icrası təmin edilmişdir.

Azərbaycan Respublikasının Prokurorluğu qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada xarici ölkələrin müvafiq orqanları və beynəlxalq təşkilatları ilə əlaqələr yaradır, onlarla əməkdaşlıq və hüquqi yardım haqqında müqavilələr bağlayır, əməkdaşlıq proqramlarını imzalayır və Azərbaycan Respublikasının tərəfdar çıxdığı

beynəlxalq müqavilələrlə müəyyən edilmiş vəzifələrin yerinə yetirilməsində öz səlahiyyətləri çərçivəsində iştirak edir.

Cinayətkarlıqla mübarizə, insan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi sahələrində qarşıya çıxan yeni məsələlər prokurorluğun beynəlxalq əməkdaşlığının inkişafını və effektivliyinin artırılmasını tələb edir. Bunlara nail olmaq üçün aşağıdakı işlər görülmüşdür:

Azərbaycan Respublikası Baş Prokurorluğunda keçirilmiş 14 fevral 2020-ci il və 12 may 2020-ci il tarixli geniş icaslarda idarəyə verilmiş tapşırıqların yerinə yetirilməsi istiqamətində müvafiq işlər görülmüşdür.

Verilmiş tapşırığa əsasən prokurorluğun nümayəndə heyətlərinin xarici səfərlərinin qeydiyyatı aparılmaqla nəticələr barədə hesabat şəklində rəhbərliyin və əlaqədar ali icra strukturlarının vaxtında məlumatlandırılması təmin edilmişdir.

Əvvəllər verilən tapşırıqların icrası ilə əlaqədar Azərbaycan Respublikasının vətəndaşlarına qarşı və onlar tərəfindən ölkəmizin hüdudlarından kənarında cinayət hadisələri törədildiyi hallarda hüquqlarının hərtərəfli müdafiəsi istiqamətində də zəruri tədbirlər görülmüşdür. Belə ki, daxil olan ərizə və şikayətlərlə yanaşı, KİV-lərdə bu qəbildən olan hər bir məlumata dərhal reaksiya verilərək, müvafiq sorğular göndərilmiş, qeyd olunan məsələlər nəzarətə götürülmüşdür.

Baş Prokurorluğun 2020-ci ilin 1-ci yarımilliyinə dair İş planının 18-ci bəndinin icrası ilə əlaqədar 2020-ci ilin ötən dövrü ərzində Beynəlxalq hüquqi əməkdaşlıq idarəsi tərəfindən ekstradisiya məsələlərinin həlli zamanı insan və vətəndaş hüquq və azadlıqlarına əməl olunması və beynəlxalq tapşırıqların icrası vəziyyəti ümumiləşdirilməklə müəyyən tədbirlərin görülməsi təmin olunmuşdur.

2020-ci ilin birinci yarımilində Beynəlxalq hüquqi əməkdaşlıq idarəsi tərəfindən beynəlxalq fəaliyyətin təkmilləşdirilməsi üzrə müəyyən tədbirlər görülmüş, Azərbaycan Respublikasının tərəfdar çıxdığı müqavilə və konvensiyalardan irəli gələn öhdəliklərə əməl olunması və digər beynəlxalq hüquqi sənədlərin icrası təmin edilmişdir.

Bu dövr ərzində Baş prokuror Kamran Əliyevin təyinatı ilə bağlı 13 ölkənin baş prokuroru və istintaq qurumunun rəhbərləri, eləcə də 5 xarici dövlətin Azərbaycan Respublikasındakı səfirləri, Azərbaycan Respublikasının xarici dövlətlərdəki 9 səfiri tərəfindən Azərbaycan Respublikası Baş Prokurorluğuna təbrik məktubları ünvanlanmış, onlara müvafiq qaydada təşəkkür məktubu hazırlanaraq göndərilmişdir.

Bundan başqa, “Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Rusiya Federasiyası Hökuməti arasında beynəlxalq informasiya təhlükəsizliyinin təmin edilməsi sahəsində əməkdaşlıq haqqında” Saziş layihəsinə, “Açıq Hökumətin təşviqinə dair 2020-2022-ci illər üçün “Milli Fəaliyyət Planı”nın 1.4-cü bəndinin icrası ilə bağlı, qanun, fərman və qərara layihələrinə, Özbəkistan Respublikası tərəfindən hazırlanmış və 13 dekabr 2019-cu il tarixində MDB-nin Regionlararası və sərbədiyyanı əməkdaşlıq Şurası

tərəfindən VIII iclas zamanı baxılmış MDB İştirakçı Dövlətlərin 2030-cu ilədək regionlararası və sərhədyanı əməkdaşlıq Konsepsiyasının layihəsinə, “Ekstradisiya haqqında” Avropa Konvensiyasının IV Əlavə Protokolunun ratifikasiya edilməsi və s. məsələlərlə bağlı rəy və təkliflər bildirilmiş, müvafiq qurumlara göndərilmişdir.

BEYNƏLXALQ TƏŞKİLATLARLA ƏMƏKDAŞLIĞA DAİR

Beynəlxalq Prokurorlar Assosiasiyası prokurorların yeganə beynəlxalq təşkilatı olmaqla, 1995-ci ildə yaradılmış və hazırda 177-dən çox ölkədən 183 təşkilatı, eləcə də çoxsaylı fərdi üzvə malikdir.

Hesabat dövrü ərzində Azərbaycan Respublikası Baş Prokurorluğunun Beynəlxalq hüquqi əməkdaşlıq idarəsi tərəfindən müxtəlif beynəlxalq təşkilatlar və xarici ölkələrin hüquq mühafizə orqanları arasında əlaqələrin inkişafı istiqamətində müvafiq tədbirlərin görülməsi davam etdirilmişdir.

Qeyd edilməlidir ki, ötən illərdə də olduğu kimi müxtəlif beynəlxalq təşkilatlarla – Beynəlxalq Prokurorlar Assosiasiyası, Avropa Prokurorlarının Məşvərət Şurası, Beynəlxalq Antikorrupsiya Akademiyası, Beynəlxalq Anti-Korrupsiya orqanları Assosiasiyası, MDB-yə üzv dövlətlərin Baş Prokurorlarının Məşvərət Şurası və digərləri, eləcə də bir çox

ölkələrin Baş Prokurorluqları ilə əməkdaşlıq uğurla davam etdirilməkdədir.

Hazırda dünyada tüğyan edən COVID-19 pandemiyası digər sahələrdə olduğu kimi beynəlxalq əməkdaşlıq sahəsinə də öz mənfi təsirlərini göstərməkdə davam edir.

Beynəlxalq Prokurorlar Assosiasiyasının Afinada 6-10 sentyabr 2020-ci il tarixlərində keçirilməsi nəzərdə tutulmuş 25-ci illik iclası da qlobal pandemiya ilə əlaqədar ləğv edilmişdir.

MDB-yə üzv dövlətlərin Baş Prokurorlarının Məşvərət Şurası 1995-ci ildə yaradılmışdır. Fəaliyyət istiqamətlərinə MDB-yə üzv dövlətlərdə transmilli cinayətkarlığın vəziyyəti, onunla mübarizə strategiyasının, razılaşdırılmış siyasətin işlənməsi, mövcud əməkdaşlıq sənədlərinin təkmilləşdirilməsi, mülki, ailə və cinayət işləri üzrə hüquqi yardım və hüquqi münasibətlər sahəsində mövcud beynəlxalq hüquqi aktların effektivliyinin qiymətləndirilməsi və s. aiddir.

MDB-yə üzv dövlətlərin Baş Prokurorlarının Məşvərət Şurası ilə hesabat dövrü ərzində İdarə ilə sıx əlaqələr uğurla davam etdirilmiş, sənədlər mübadiləsi aparılmış, 2018-2020-ci illəri əhatə edən yetkinlik yaşına çatmayanların hüquqlarının və qanuni mənafələrinin qorunması sahəsində MDB-yə

üzv dövlətlərin Baş Prokurorlarının əməkdaşlığı haqqında saziş çərçivəsində prokurorlar üçün təcrübə mübadiləsi, elmi tədqiqat və seminarlar, 2020-2022-ci illər ərzində terrorizmə və ekstremizmin digər zorakı təzahürlərinə qarşı proqram və s. barəsində təkliflər öyrənilmiş, Baş Prokurorluğun mövqeyi bildirilmişdir.

2005-ci ildə yaradılmış, Avropa Şurası Nazirlər Komitəsinin məşvərət orqanı kimi fəaliyyət göstərir. Əsas missiyası Avropa Şurası Nazirlər Komitəsinin Rec(2000)19 nömrəli Tövsiyəsinin icrası, Avropada Baş Prokurorluqların fəaliyyəti barədə məlumat toplanması, prokurorların peşəkar fəaliyyəti və funksiyaları ilə əlaqəli ortaq siyasi və hüquqi sənədlərin təkmilləşdirilməsidir.

Qeyd edilməlidir ki, MDB-yə üzv dövlətlərin Baş Prokurorlarının Məşvərət Şurasının 30 illiyinə həsr edilmiş iclasının 23-24 sentyabr 2020-ci il tarixlərində Özbəkistanın paytaxtı Daşkənd şəhərində keçirilməsi planlaşdırılır.

Bu müddət ərzində Avropa Prokurorlarının Məşvərət Şurasının 15-ci rəyinin hazırlanması ilə əlaqədar göndərilmiş sorğular müvafiq qaydada cavablandırılaraq tərcümə edilməklə Şuraya təqdim edilmişdir.

BAŞ PROKURORLUQDA KEÇİRİLMİŞ GÖRÜŞLƏR

Bunlarla yanaşı, Baş Prokurorluqda rəhbərlik səviyyəsində həyata keçirilmiş görüş və tədbirlərlə bağlı müvafiq materialların hazırlanması və təşkilati məsələlərin həll edilməsi təmin olunmuşdur. Belə ki, 11 iyun 2020-ci il tarixində Azərbaycan Respublikasının Baş prokuroru Kamran Əliyev Litvanın ölkəmizdəki fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Eqidiyus Navikasla görüşüb.

Görüşdə Baş prokuror ölkəmizdə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən məhkəmə-hüquq islahatları, prokurorluğun fəaliyyətinin hərtərəfli müasirləşdirilməsi, mütərəqqi normativ-hüquqi bazanın yaradılması, yeni informasiya texnologiyalarının tətbiqinə əsaslanan qabaqcıl təcrübənin tətbiq olunması, şəffaf prosedurlara və ədalətli meyarlara əsaslanan köklü kadr və struktur islahatlarının reallaşdırılması istiqamətində görülən işlər və qarşıda duran vəzifələr barədə ətraflı məlumat verib. Dövlət başçısının siyasi iradəsinə uyğun olaraq, korrupsiyaya qarşı mübarizənin gücləndirilməsi istiqamətində aparılan tədbirlərdən danışan Baş prokuror Avropa İttifaqının Azərbaycan hökumətinin korrupsiyaya qarşı mübarizə sahəsində həyata keçirdikləri tədbirləri alqışladığını və Litva Respublikasının hüquq-mühafizə orqanları ilə mövcud səmərəli ikitərəfli hüquqi əməkdaşlıqdan məmnunluğunu ifadə edib, 2009-2011-ci illər ərzində Avropa İttifaqının “Twining” layihəsi çərçivəsində Litvanın Xüsusi İstintaq İdarəsi və Azərbaycan Prokurorluğu arasında “Azərbaycan Respublikasının Baş prokuroru yanında Korrupsiyaya qarşı Mübarizə İdarəsinə dəstək” layihəsini xatırladan K.Əliyev

“Twining” layihəsi çərçivəsində əməkdaşlığın Avropa strukturlarına inteqrasiya istiqamətində mühüm nəticələrin əldə olunmasında əhəmiyyətli rol oynadığını xüsusi vurğulayıb.

Səmimi qəbula görə təşəkkürünü bildirən səfir Edigiyus Navikas ikitərəfli münasibətlərə toxunaraq təmsil etdiyi ölkənin Azərbaycanla əlaqələrə böyük önəm verdiyini və iki ölkə arasında münasibətlərin bütün sahələr üzrə dinamik inkişaf etdiyini qeyd edib. Səfir ölkələrimizin prokurorluq orqanları arasında faydalı əməkdaşlığın gələcəkdə də davam edəcəyinə əminliyini ifadə edib.

Cari ilin iyunun 18-də Azərbaycan Respublikasının Baş prokuroru Kamran Əliyev Amerika Birləşmiş Ştatlarının ölkəmizdəki Fövqəladə və səlahiyyətli səfiri Örl Litzenbergerlə görüşmüşdür.

Kamran Əliyev Prezident cənab İlham Əliyevin tapşırıq və tövsiyələrinə uyğun olaraq prokurorluqda aparılan genişmiqyaslı islahatlardan söhbət açaraq, beynəlxalq təhlükəsizlik və terrorizmə qarşı mübarizədə dövlətimizin göstərdiyi səyləri, həmçinin korrupsiyaya qarşı mübarizə sahəsində ölkəmizdə həyata keçirilən institusional və cinayət təqibi tədbirlərini qeyd edərək, Baş Prokurorluğun insan alveri və narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsi, həmçinin mütəşəkkil cinayətkarlığın digər ağır formaları ilə mübarizə sahəsində beynəlxalq qurumlarla, o cümlədən digər ölkələrin müvafiq qurumları ilə səmərəli əməkdaşlığın əhəmiyyətini vurğulamışdır.

Səfir Örl Litzenberger öz növbəsində ikitərəfli münasibətlərə toxunaraq ABŞ-in Azərbaycanla əlaqələrə böyük önəm verdiyini və iki ölkə arasında münasibətlərin

yüksək səviyyədə və müvəffəqiyyətlə inkişaf etdiyini vurğulamış, ölkəmizlə Ermənistan arasındakı mövcud münaqişə barədə fikir mübadiləsi aparılarkən Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyünü tanıyaraq Dağlıq Qarabağ ərazisinin ölkəmizin tərkib hissəsi olmasını təsdiqləmiş və hər zaman Azərbaycan dövlətini dəstəklədiyini bildirmişdir.

Səfir prokurorluq əməkdaşlarının peşə bacarıqlarının artırılmasında ABŞ-ın hər cür dəstək göstərməyə hazır olduğunu qeyd etmişdir.

Cari ilin iyunun 24-də Baş prokuror Kamran Əliyev Almaniya Federativ Respublikasının ölkəmizdəki fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Volfqanq Maniqlə görüşmüşdür.

Görüş zamanı Baş prokuror ölkələrimiz arasında dərin tarixi köklərə malik münasibətlərin inkişafından söhbət açmış, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən məhkəmə-hüquq islahatları barədə geniş məlumat vermiş, prokurorluq orqanlarında aparılan genişmiqyaslı islahatlardan danışaraq cinayətkarlıqla mübarizədə, xüsusən də korrupsiyaya qarşı mübarizə sahəsində ixtisaslaşmış beynəlxalq təşkilatlarla, habelə Avropa ölkələrinin ixtisaslaşmış qurumları ilə əməkdaşlığın əhəmiyyətini vurğulamaqla prokurorluq əməkdaşlarının ümumi peşə hazırlığının artırılması və təcrübə mübadiləsinin aparılması məqsədi ilə tərəfdaş ölkələrin, o cümlədən Almaniyanın dövlət qurumları və təhsil müəssisələri ilə ikitərəfli əlaqələrin inkişafına böyük önəm verildiyini qeyd etmişdir.

Səmimi qəbula görə təşəkkürünü bildiren Volfqanq Maniq ölkəmizdə görülən işləri, aparılan məhkəmə-hüquq islahatlarını yüksək qiymətləndirmiş, prokurorluq orqanlarında struktur dəyişikliyi ilə əlaqədar yaranmış yeni idarələrin fəaliyyət

istiqlamətləri, habelə prokurorluq orqanlarına qəbul proseduru, gənc prokurorluq əməkdaşlarının peşə hazırlığı səviyyələrinin artırılması məsələləri ilə dərindən maraqlanaraq, xalqlarımız və ölkələrimizin mənafeləri, ikitərəfli münasibətlərin inkişafı naminə, habelə Azərbaycan Respublikasının hüquq-mühafizə orqanları, o cümlədən prokurorluq orqanları ilə əməkdaşlıq istiqamətində münasibətlərin inkişaf edəcəyinə səylərini əsirgəməyəcəyini vurğulamışdır.

İyunun 30-da Baş prokuror Kamran Əliyev Beynəlxalq Qızıl Xaç Komitəsinin Azərbaycan Nümayəndəliyinin rəhbəri xanım Elena Aymone Sessera ilə görüşmüşdür.

Görüş çərçivəsində Baş prokuror Beynəlxalq Qızıl Xaç Komitəsinin zəngin tarix və ənənələrə malik olması, Komitə ilə ölkəmiz arasında inkişaf edən qarşılıqlı əlaqələr barədə söhbət açmış, ölkəmizdə həyata keçirilən məhkəmə-hüquq islahatları, o cümlədən prokurorluqda aparılan genişmiqyaslı islahatlar nəticəsində struktur dəyişikliyi ilə əlaqədar yaranmış yeni idarələrin fəaliyyət istiqamətləri barədə məlumat vermişdir.

Xanım Elena Aymone Sessera öz növbəsində qəbul üçün öz təşəkkürünü bildirmiş, ikitərəfli münasibətlərə toxunaraq Azərbaycanla münasibətlərin yüksək səviyyədə və müvəffəqiyyətlə inkişaf etdiyini vurğulamış, ölkəmizlə Ermənistan arasındakı mövcud münaqişədən əziyyət çəkmiş Azərbaycan vətəndaşlarına humanitar yardım göstərilməsi, cəbhəboyu ərazilərdə yaşayan mülki şəxslərin təhlükəsizliyi, fiziki və psixoloji sağlamlıqları, itkin düşmüş şəxslərin taleləri ilə əlaqədar Beynəlxalq Qızıl Xaç Komitəsinin Azərbaycandakı fəaliyyəti, həyata keçirdiyi layihələr, aparılan mühüm işlər, o cümlədən Covid-19 pandemiyası ilə əlaqədar keçirdikləri təlimlər barədə məlumat verərək, ikitərəfli münasibətlərin

inkışafı naminə, habelə Azərbaycan Respublikasının hüquq-mühafizə orqanları, o cümlədən prokurorluq orqanları ilə əməkdaşlıq istiqamətində münasibətlərin daha da inkışaf edəcəyinə səylərini əsirgəməyəcəyini vurğulamışdır.

Göstərilənlərlə yanaşı, hesabat dövrü ərzində prokurorluq əməkdaşlarının ölkəmizdən kənar da keçirilən bir sıra beynəlxalq tədbirlərdə, seminarlarda və treninqlərdə iştirakı ilə əlaqədar xidmət tərəfindən zəruri hazırlıq işləri aparılmışdır. Ancaq 2020-ci ilin əvvəllərindən etibarən koronavirus infeksiyasının Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı tərəfindən pandemiya elan edilməsi, eləcə də 14 mart 2020-ci il tarixində Azərbaycan Respublikası ərazisində xüsusi karantin rejiminin tətbiqini nəzərə alaraq Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabineti yanında Operativ Qərargahın xüsusi rejimdə iş üzrə 17 mart 2020-ci il tarixli Təlimatına əsasən, ezamiyyətlər dayandırıldığından və dövlət sərhəddindən giriş-çixış məhdudlaşdırıldığından həyata keçirilməsi nəzərdə tutulmuş beynəlxalq tədbirlərdə prokurorluq əməkdaşlarının iştirakı təxirə salınmışdır.

Oxşar səbəblərdən ölkə daxilində prokurorluq əməkdaşlarının iştirakının nəzərdə tutulduğu bir sıra tədbirlər ya təxirə salınmış, ya da onlayn formatda həyata keçirilmişdir.

2020-ci ilin birinci yarım ilində xarici vətəndaşlarla bağlı daxil olmuş 178 xüsusi məlumat barədə Azərbaycan Respublikası XİN-nin Konsulluq idarəsi xəbərdar edilmişdir.

2020-ci ilin birinci yarımili ərzində idarəyə cəmi 1862 müxtəlif tipli korrespondensiya daxil olmuşdur.

MÜRACİƏTLƏRƏ BAXILMASI SAHƏSİNDƏ FƏALİYYƏT

Hesabat dövrü ərzində idarəyə 63 ərizə və şikayət daxil olmuş, onlardan 17-i ərizə və 46-ı şikayət təşkil etmişdir. Həmin sənədlərdən 23 dövlət orqanlarından və digər qurumlardan, 40-ı isə bilavasitə vətəndaşlardan ünvanlanan müraciət olmuşdur.

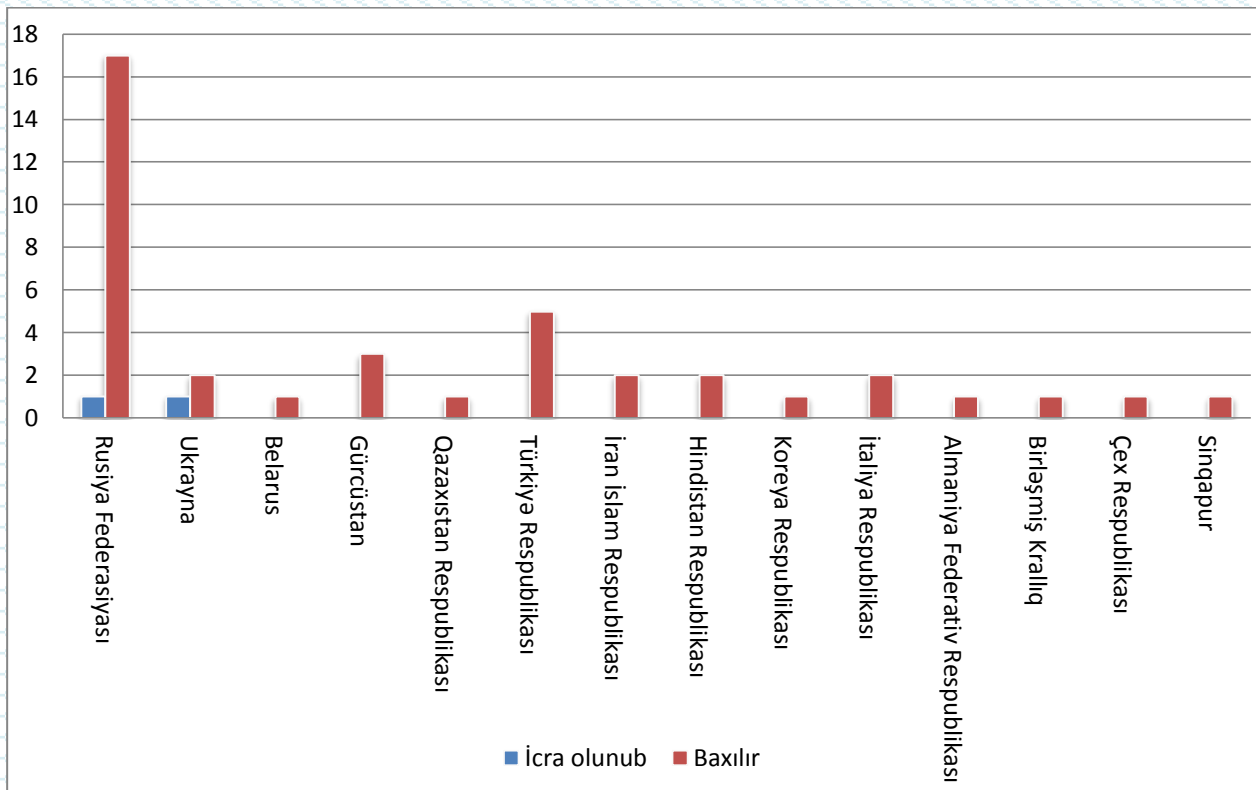
Daxil olmuş ərizə və şikayətlərlə əlaqədar 18 ərizəçiyə izah məktubları göndərilmiş, 14 ərizə baxılması üçün digər təşkilatlara göndərilmiş, Azərbaycan Respublikası Xarici İşlər Nazirliyi vasitəsilə daxil olmuş 10 müraciətlə bağlı cavab məktubları göndərilmiş, 11 müraciət üzrə isə ölkəmizin tərəfdar çıxdığı hüquqi yardım haqqında Konvensiyaların tələblərinə əsasən aidiyyəti üzrə digər ölkələrin prokurorluq və digər müvafiq orqanları tərəfindən baxılmasının təşkil olunması üçün vəsatətlər qaldırılmışdır. 10 ərizənin icrası qalıq kimi 2020-ci ilin ikinci yarımilinə keçirilmişdir.

Respublika Baş Prokurorluğunun inzibati binasında İdarənin rəhbərliyi və əməkdaşları tərəfindən 6 vətəndaşın qəbulu həyata keçirilmişdir.

HÜQUQİ YARDIM

2020-ci ilin birinci yarımilliyi ərzində İdarəyə yerli istintaq orqanlarından xarici ölkələrə göndərilməsi üçün müxtəlif cinayət işləri üzrə hüquqi yardım göstərilməsi barədə 45 vəsatət daxil olmuşdur. Göndərilən vəsatətlərdən 2-si icra olunaraq, sənədlər istintaq orqanlarına göndərilmişdir. 43 vəsatət isə icra olunma mərhələsindədir.

Vəsatətlərin göndərildiyi dövlətlər	Vəsatətlərin sayı	İcra olunub	Baxılır
Rusiya Federasiyası	18	1	17
Ukrayna	3	1	2
Belarus	1		1
Gürcüstan	3		3
Qazaxıstan Respublikası	1		1
Türkiyə Respublikası	5		5
İran İslam Respublikası	2		2
Hindistan Respublikası	2		2
Koreya Respublikası	1		1
İtaliya Respublikası	2		2
Almaniya Federativ Respublikası	1		1
Birləşmiş Krallıq	1		1
Çex Respublikası	1		1
Sinqapur	1		1
Cəmi:	42	2	40

İcrası gecikən hər bir istintaq tapşırığı üzrə müvafiq qurumlara (respublika Ədliyyə Nazirliyinə, xarici ölkələrin prokurorluqları) xatırlatma məktublarının göndərilməsi təmin edilməklə, alınmış cavablar təşəbbüskara göndərilmişdir.

Eyni zamanda bir sıra hallarda istintaq qurumlarında istintaq olunan cinayət işləri üzrə təqdim olunan hüquqi yardım göstərilməsi barədə vəsatətlərin müvafiq Konvensiyaların və əməllərin tələblərinə cavab vermədiyi müəyyən olunmuşdur. Nöqsanlar əsasən vəsatət və onlara əlavə edilən materialların tərcüməsindəki qüsurlar, Cinayət Məcəlləsinin çıxarışlarının, eləcə də zəruri sənədlərin tam həcmdə vəsatətlərə əlavə edilməməsi, təqdim edilmiş sənədlərin gerbli möhürlə təsdiq edilməməsi və dindirilmələri tələb olunan şəxslərin prosesual statuslarının qeyd olunmaması ilə bağlı olmuşdur.

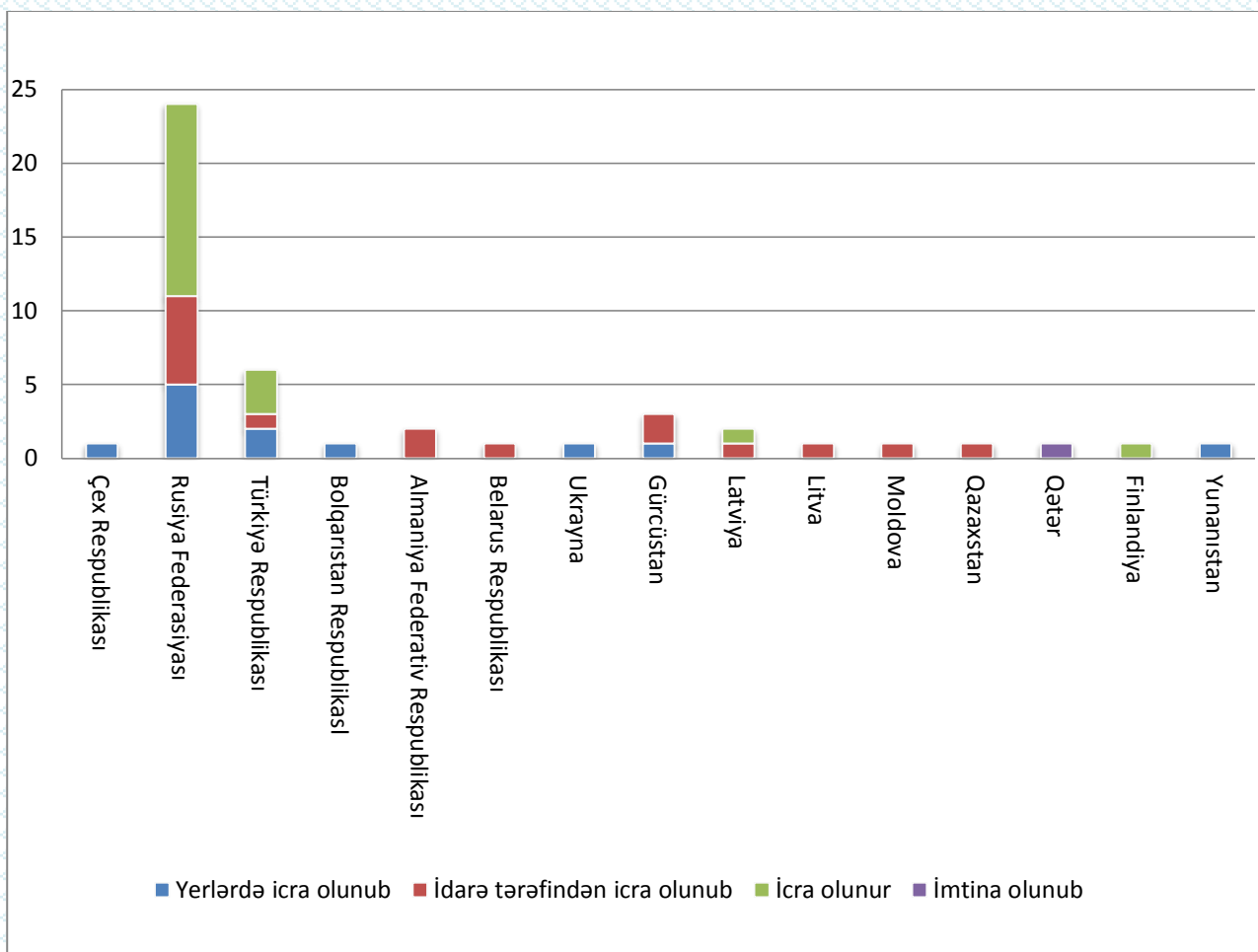
Məsələn, Azərbaycan Respublikası Baş Prokurorluğuna 192026165 №-li cinayət işi üzrə daxil olmuş İtaliya Respublikasının səlahiyyətli orqanlarına ünvanlanmış hüquqi yardım göstərilməsinə dair sorğunun müşayiət məktubunda həm Amerika Birləşmiş Ştatlarının, həm də İtaliya Respublikasının adı qeyd edilmiş, “Antim” MMC tərəfindən Fenco Food Machinery SRI şirkətinə edilmiş ödənişlərin dəyərlərində fərqlər müəyyən edilmişdir. Vəsatətin 2-ci bəndində icrası xahiş edilən istintaq hərəkətlərinin Azərbaycan Respublikası CPM-nin 177-cimaddəsinə əsasən, məcburi aparılması üçün bir qayda olaraq məhkəmə qərarının alınması tələb olunduğu halda qeyd edilən qərar təqdim edilməmişdir. Təşəbbüskara həmin hərəkətlərin xarici ölkədə aparılması üçün məhkəmə qərarı və onun ingilis dilinə tərcüməsinin gerbli möhürlə təsdiq edilərək Beynəlxalq hüquqi əməkdaşlıq idarəsinə təqdim edilməsindən sonra müvafiq sorğunun İtaliya Respublikasının səlahiyyətli orqanlarına göndərilməsi məsələsinə baxılacağı barədə məktub ünvanlanmışdır. Göstərilmiş nöqsanlar aradan qaldırılmış, təqdim edilmiş vəsatət müvafiq sənədlərlə birlikdə İtaliya Respublikasının səlahiyyətli orqanlarına göndərilməsi üçün respublika Ədliyyə Nazirliyinə təqdim edilmişdir.

Qeyd olunan nöqsanların aradan qaldırılması məqsədi ilə hər bir hal üzrə idarənin əməkdaşları tərəfindən təxirəsalınmadan tədbirlər görülmüş, bəzi hallarda vaxt məhdudiyətini nəzərə alaraq həmin çatışmazlıqlar işçi qaydada həll olunmuşdur.

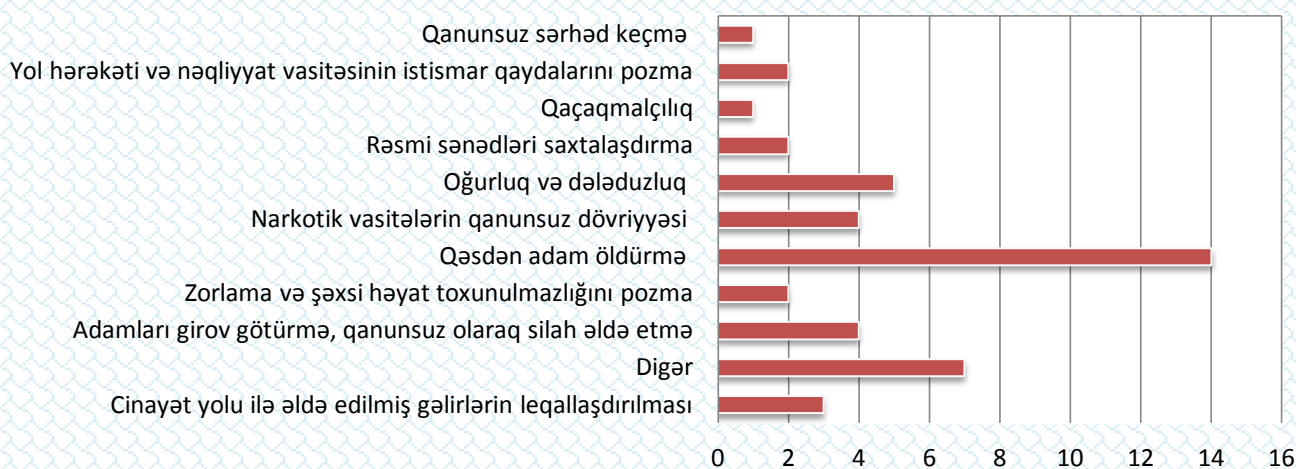
Aparılmış təhlil göstərir ki, əvvəlki dövrlərdə müqayisədə tabe prokurorluqlar və digər istintaq orqanları tərəfindən sorğuların tərtibində yol verilən nöqsanlarda nisbətən azalma müşahidə olunur.

Hesabat dövründə İdarəyə 45 hüquqi yardımın göstərilməsinə dair vəsatət daxil olmuşdur. Onlardan 26 vəsatət icra olunaraq təşəbbüskarlara göndərilmiş, 1 vəsatətin icrasından imtina edilmiş və 18 vəsatət icra olunmaqdadır.

Vəsətətlərin daxil olduğu ölkələr	Vəsətətlərin sayı	Yerlərdə icra olunub	İdarə tərəfindən icra olunmuşdur	İcra olunur
Çex Respublikası	1	1		
Rusiya Federasiyası	24	5	6	13
Türkiyə Respublikası	6	2	1	3
Bolqarıstan Respublikası	1	1		
Almaniya Federativ Respublikası	2		2	
Belarus Respublikası	1		1	
Ukrayna	1	1		
Gürcüstan	3	1	2	
Latviya	2		1	1
Litva	1		1	
Moldova	1		1	
Qazaxıstan	1		1	
Qətər	1			1
Finlandiya	1			1
Yunanıstan	1	1		
Cəmi:	45	12	14	19(18/1)

Bu dövr ərzində İdarəyə daxil olmuş hüquqi yardım göstərilməsinə dair sorğuların sahələr üzrə ümumiləşdirilməsi aparılmış və onlardan 14-ü qəsdən adam öldürmə, 4-ü narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsi, 4-ü adamları girov götürmə, qanunsuz olaraq silah əldə etmə, başqasına vermə, satma, saxlama, daşıma və gəzdirmə, 3-ü cinayət yolu ilə əldə edilmiş gəlirlərin leqallaşdırılması və terroizmin maliyyələşdirilməsi, 5-i oğurluq və dələduzluq, 2-i rəsmi sənədləri saxtalaşdırma, 2-i yol hərəkəti və nəqliyyat vasitəsinin istismar qaydalarını pozma, 2-i zorlama və şəxsi həyatın toxunulmazlığını pozma, 1-i qanunsuz sərhəd keçmə, 1-i qaçaqmalçılıq və qalanı isə digər məsələlərlə bağlı olduğu müəyyən edilmişdir.

Pandemiya ilə bağlı elan edilmiş xüsusi karantin rejimi ilə əlaqədar olaraq poçt xidmətinin fəaliyyəti məhdudlaşdırıldığından MDB məkanında ilk dəfə olaraq hüquqi yardım göstərilməsinə dair sorğuların elektron qaydada qəbul edilib cavablandırılması təklif edilmiş, xarici həmkarlar tərəfindən də bu təklif müsbət qarşılanmışdır.

Ölkəmizin hüdudlarından kənar cinayət törətmiş Azərbaycan Respublikasının vətəndaşları barədə olan 4 cinayət işinin cinayət təqibinin ölkəmizdə davam etdirilməsi üçün Azərbaycan Respublikası Baş Prokurorluğuna daxil olması və onların aidiyyəti üzrə istintaq orqanına göndərilməsi, 1 cinayət işinin isə cinayət təqibinin davam etdirilməsi ilə əlaqədar Rusiya Federasiyası Baş Prokurorluğuna göndərilməsi təmin edilmişdir.

2020-ci ilin birinci yarımili ərzində Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyindən daxil olmuş cəzaçəkmə müəssisələrində cəza çəkən xarici vətəndaşların cəzalarının qalan hissəsini vətəndaşı olduqları ölkələrdə çəkmələri üçün verilməsinə dair 30 şəxs barəsində rəylər verilmişdir.

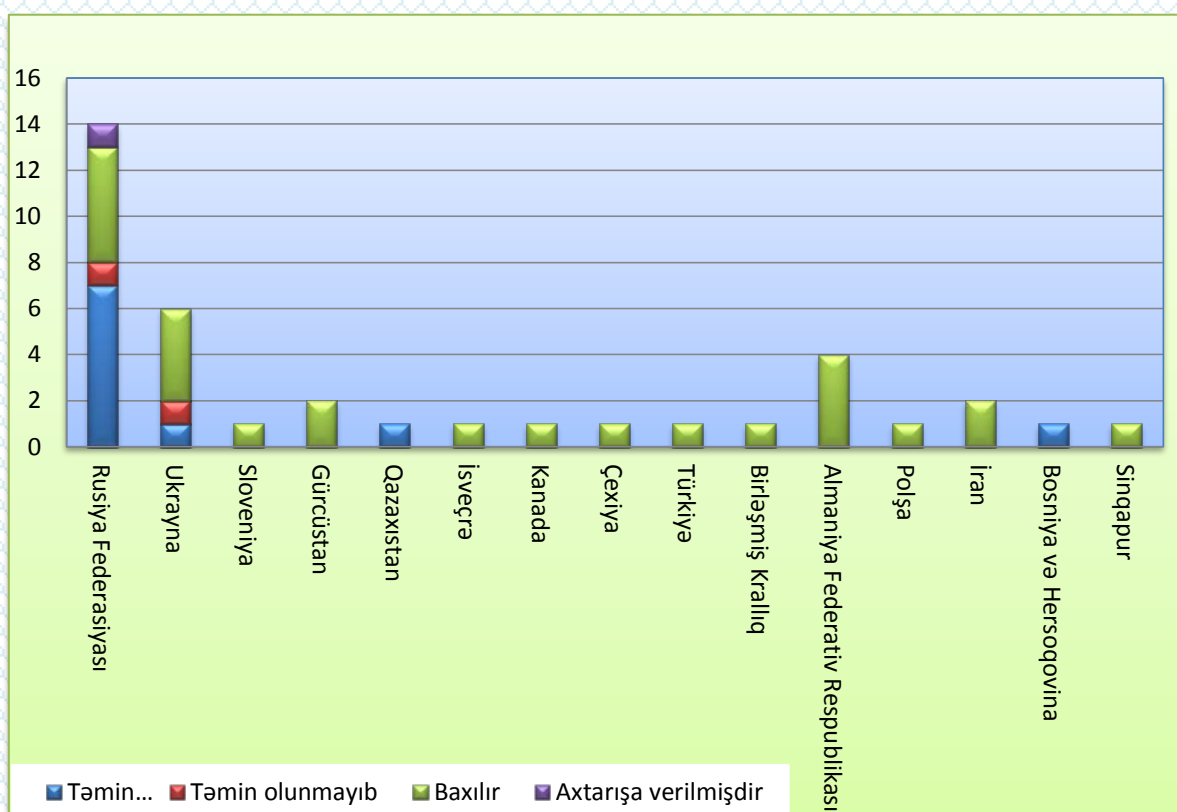

EKSTRADİSİYA

2020-ci ilin birinci yarımilində xarici ölkələrdə cinayət təqibindən yayınan təqsirləndirilən şəxslərin verilməsi ilə bağlı İdarə tərəfindən 38 vəsatət hazırlanıb göndərilmişdir. Həmin vəsatətlərdən 10-u təmin edilmiş, 2-si təmin edilməmiş, 1 şəxs barəsində axtarış elan edilmiş, 25 vəsatət baxılmaqdadır.

Hesabat dövründə göndərilmiş vəsatətlər üzrə nəticələr aşağıdakı kimi bölünmüşdür:

Dövlətlər	Vəsatətlərin sayı	Təmin olunub	Təmin olunmayıb	Baxılır	Axtarışa verilmişdir
Rusiya Federasiyası	14	7	1	5	1
Ukrayna	5	1		4	
Sloveniya	1			1	
Gürcüstan	2			2	
Qazaxıstan	1	1			
İsveçrə	1			1	
Kanada	1			1	
Çexiya	1			1	
Türkiyə	1			1	
Birləşmiş Krallıq	1			1	
Almaniya Federativ Respublikası	4			4	
Polşa	1			1	
İran	2			2	
Bosniya və Hersoqovina	1	1			
Sinqapur	1			1	
Cəmi	37	10	1	25	1

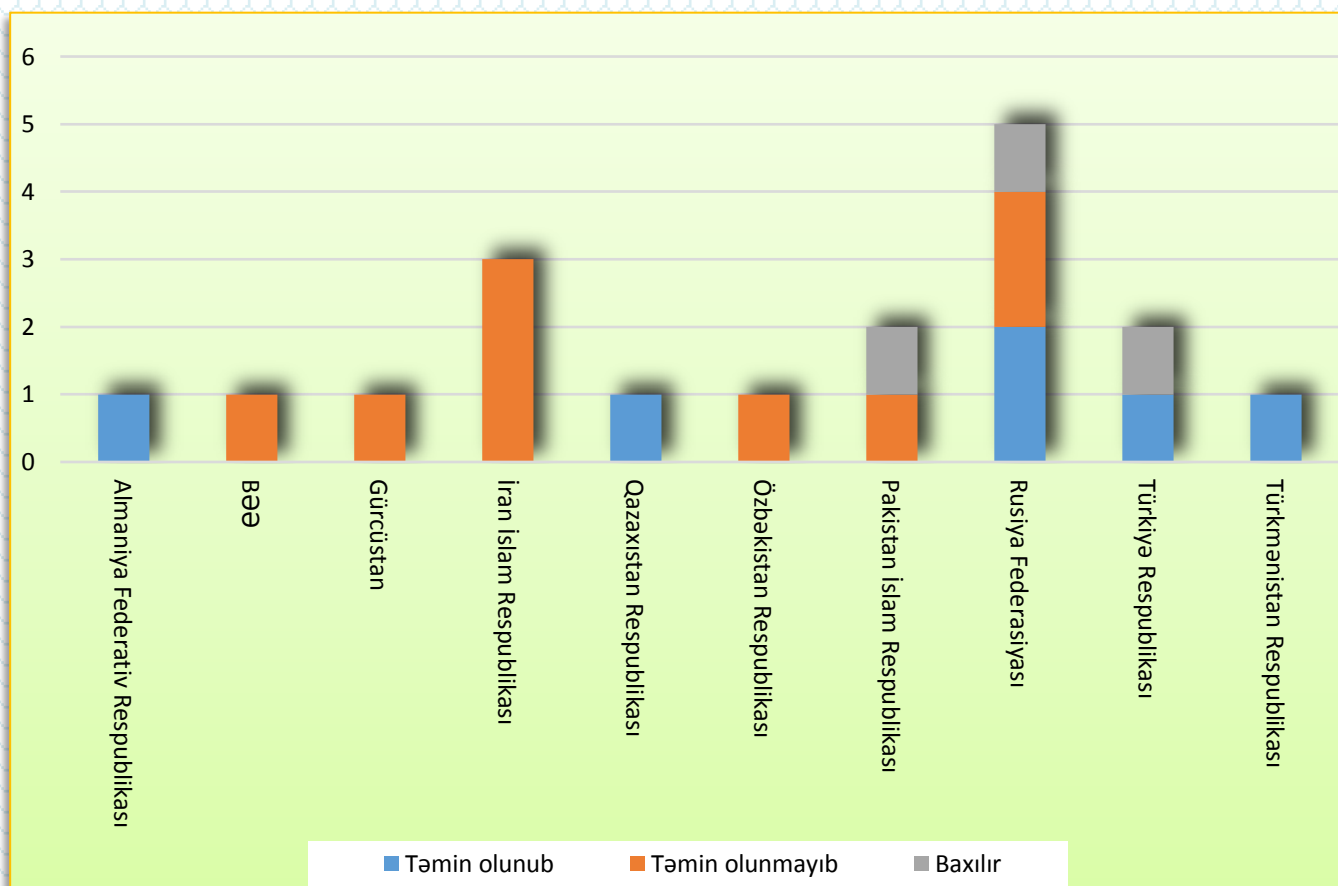
Qeyd edilməlidir ki, dünyada COVID-19 pandemiyasının digər sahələrdə olduğu kimi beynəlxalq əlaqələrdə, xüsusilə ekstradisiya məsələlərində çətinliklər yaratdığı bir zamanda İdarə tərəfindən digər aidiyyəti qurumlarla birgə zəruri tədbirlər görülərək 5 şəxsin (Bağırov V.B., Nəcəfov D.S., Muradov X.Q., Fərəcov R.Y., İbrahimova S.T.) Rusiya Federasiyası və 1 şəxsin (Nəsibov M.D.) Ukraynadan Azərbaycana ekstradisiya olunması təmin edilmişdir.

Bir qayda olaraq vəsatətlərin təmin edilməməsinin əsas səbəbi tələb olunan şəxslərin həmin ölkənin vətəndaşları olması, cinayət məsuliyyətinə cəlb etmə müddətinin keçməsi və əməlin tələb edilən ölkənin qanunvericiliyi ilə cinayət hesab edilməməsi olmuşdur.

Hesabat dövrü ərzində xarici ölkələrin hüquq-mühafizə orqanlarının axtarışına əsasən Azərbaycan Respublikasının ərazisində tutulan və ya müəyyən edilən şəxslər barəsində 18 vəsatət daxil olmuş, onlardan 6-sı təmin edilmiş, 9 vəsatət təmin edilməmiş, 3 vəsatət baxılma mərhələsindədir.

Vəsatətlər dövlətlər üzrə aşağıdakı kimi bölünmüşdür:

Dövlətlər	Vəsatətlərin Sayı	Təmin olunub	Təmin olunmayıb	Baxılır
Almaniya Federativ Respublikası	1	1		
BƏƏ	1		1	
Gürcüstan	1		1	
İran İslam Respublikası	3		3	
Qazaxıstan Respublikası	1	1		
Özbəkistan Respublikası	1		1	
Pakistan İslam Respublikası	2		1	1
Rusiya Federasiyası	5	2	2	1
Türkiyə Respublikası	2	1		1
Türkmənistan	1	1		
Cəmi:	18	6	9	3

30 avqust 2018-ci il tarixindən Baş Prokurorluq üzrə «Azərbaycan Respublikasının tərəfdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələrdə müəyyən edilmiş məsələlərin icrası və beynəlxalq əməkdaşlığın səmərəliliyinin artırılması ilə əlaqədar prokurorluq orqanlarının vəzifələri barədə» 14.02.2007-ci il tarixli 10/13 №-li əmrinə İdarə tərəfindən hazırlanmış dəyişikliklərə əsasən şəxsin ekstradisiya məsələsinə məhkəmələrdə baxılarkən İdarənin prokurorlarının iştirakı təmin edilmişdir.

Xarici ölkələrin hüquq-mühafizə orqanlarının axtarışına əsasən Azərbaycan Respublikasının ərazisində tutulan və ya müəyyən edilən şəxslər barəsində vəsatət daxil olduğu halda dərhal həmin şəxsin Azərbaycan Respublikasının vətəndaşı olub-olmadığının müəyyən edilməsi üçün Dövlət Miqrasiya Xidmətinə müvafiq sorğu vərəqəsi göndərilir. Təəsüf ki, sorğuya cavab verilməsi süni şəkildə uzadılır, ən yaxşı halda 1 ay ərzində cavab daxil olur və ya əldə edilməsi zaman alacaq bir sıra əlavə sənədlər tələb olunur. Nəticədə şəxslərin həbs müddətinin uzadılmasına zərurət yaranır ki, bu da onların hüquqlarının pozulmasına yol açır.

Bir sıra hallarda MDB üzv dövlətlərinin hüquq-mühafizə orqanları tərəfindən verilməsi tələb edilən şəxslər Azərbaycan Respublikasının vətəndaşı olduqları üçün onların verilməsindən imtina edilmişdir. Lakin bəzən qeyd olunan şəxslərin eyni zamanda digər ölkənin vətəndaşı olması müəyyən olunduğu hallarda xarici dövlətdə onlar barəsində aparılan cinayət təqibinin Azərbaycan Respublikasının ərazisində davam etdirilməsi üçün barələrində olan cinayət işlərinin Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğuna göndərilməsi haqqında vəsatətlər təmin olunmur.

Bu işə barələrində qətimkan tədbiri seçilmiş şəxslərin hüquqlarının pozulmasına səbəb olur.

Xarici dövlətlərin axtarışına əsasən müəyyən edilən və ya özləri axtarışda olduqları barədə Baş Prokurorluğa bildiren Azərbaycan Respublikasının vətəndaşları şəxsiyyətlərini təsdiq edən sənədlərinin ala bilməmələri barədə müraciət edirlər. Bu barədə aidiyyəti ölkələrin baş prokurorluqların tərəfindən məlumatlandırılmasına baxmayaraq cavablar uzun müddət ərzində daxil olmur və ya axtarışda olan şəxslərin barəsində ittiham hökmlərin çıxarıldığı, cinayət işlərinin xitam edildiyi və ya digər əsaslara istinad edilərək cinayət işlərinin göndərilməyəcəyi barədə cavablar daxil olur.

Bununla da vətəndaşların hüquqları məhdudlaşdırılır, cinayət işinə xitam verilsə də, hökm çıxarılsa da, axtarış ləğv olunmur, pasport və ya şəxsiyyət vəsiqələri verilmir, uşaqları qeydiyyatdan alınmır və s.

Qeyd etmək lazımdır ki, tabe prokurorluqlardan hələ də mövcud Konvensiyaların, digər normativ-hüquqi aktların və Azərbaycan Respublikası Baş prokurorunun 14.02.2007-ci il tarixli 10/13 Nəli əmrinin tələblərinin pozulması ilə müşayiət olunan sənədlərin İdarəyə daxil olmasına rast gəlinir.

Bəzi hallarda çatışmazlıqlar göndərilmiş sənədlərin həm müvafiq xarici dilə tərcümə edilməsi, həmçinin təqsirləndirilən şəxs qismində cəlb etmə haqqında qərarın tam həcmdə olmaması ilə bağlı olur ki, bu da ekstradisiya məsələsinə baxılmasını süni surətdə uzadır.

Məsələn, Azərbaycan Respublikası CM-nin 178.3.2-ci maddəsilə təqsirləndirilərək beynəlxalq axtarışda olan 17.11.1988-ci il təvəllüdlü Qasimov Möhsün Zülfüqar oğlu barəsində daxil olmuş ekstradisiya sənədlərinə Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 15 və 75-ci maddələrindən çıxarış və onun ingilis dilinə tərcüməsi əlavə edilməmiş, sənədlərdə Kanadanın adı “Kanada Respublikası” kimi qeyd edilmişdir. Bununla bağlı axtarışın təşəbbüskarı olan Abşeron rayon polis idarəsinə qeyd edilən nöqsanların aradan qaldırılması üçün müvafiq məktub ünvanlanmış, ekstradisiya sənədlərinin tam və düzgün şəkildə toplanılması təmin edilərək həmin sənədlər Kanadanın səlahiyyətli orqanlarına göndərilməsi üçün respublika Ədliyyə Nazirliyinə təqdim edilmişdir.

Beynəlxalq hüquqi əməkdaşlıq idarəsinin əməkdaşları Azərbaycan Respublikasının tərəfdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələrdən irəli gələn öhdəliklərin yerinə yetirilməsində, idarənin işinin lazımi səviyyədə təşkil edilməsi və bu sahədə analitik işin səmərəsini artırmaq məqsədilə fəaliyyətlərinin təkmilləşdirilməsi istiqamətində çalışmaqda davam edəcəklər.

Beynəlxalq hüquqi əməkdaşlıq idarəsi